

Deel 7: Project Opvoedingsondersteuning

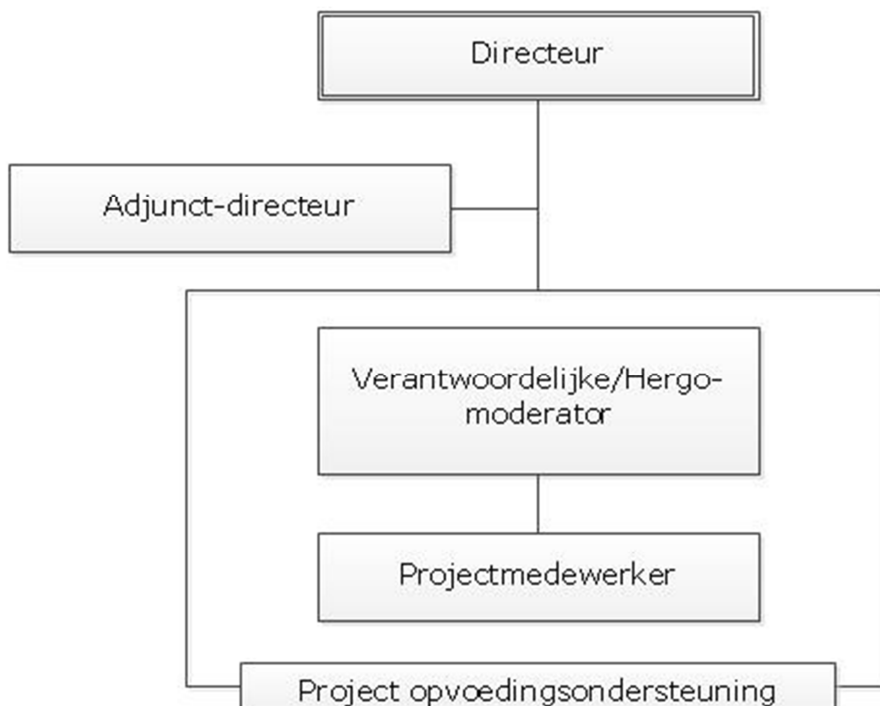
7.1. Organogram

7.2. Inleiding

7.3. Statistische gegevens

7 Project opvoedingsondersteuning

7.1 Organogram project opvoedingsondersteuning

Het project opvoedingsondersteuning bestaat uit twee onderdelen, namelijk:

- project in samenwerking met de vijf participerende OCMW's uit de Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen
- project in samenwerking met WAI-Provincie West-Vlaanderen

7.2 Inleiding

In 2007 werd de jeugdbeschermingswet gewijzigd. Eén van de nieuwe elementen in deze jeugdwet was de organisatie en begeleiding van ouderstages. DIVAM organiseerde deze ouderstages.

In 2009 besliste de minister van Justitie echter om de subsidiëring van ouderstages in 2010 stop te zetten. Gezien de dienst reeds heel wat investeerde in het ontwikkelen van materiaal, concepten, sessies, methodieken, ...werd op zoek gegaan naar manieren om deze waardevolle elementen te kunnen benutten.

Een eerste onderdeel van het project opvoedingsondersteuning steunt op de samenwerking met de vijf participerende OCMW's uit de Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen. Binnen dit project werden de verwachtingen en behoeften van de maatschappelijk werkers uit de vijf participerende OCMW's van de Vereniging Ons Tehuis betreffende opvoedingsondersteuning verkend. Er werd ingegaan op vragen van de OCMW's omtrent pedagogisch advies, oudercursussen en vormingen aan professionelen.

In 2012 werd, net zoals in 2011, gewerkt met een vast aanbod aan de OCMW's. Dit aanbod bestaat enerzijds uit pedagogisch advies: twee keer per maand zetelt een pedagogisch adviseur in het OCMW om pedagogisch adviesgesprekken te houden met OCMW-medewerkers of ouders, en anderzijds uit vormingen voor professionelen, nl. basisvorming opvoedingsondersteuning, vorming communiceren met ouders, verdieping communiceren met ouders en vorming ouderlijke vaardigheden.

Hiernaast kunnen oudercursussen of vormingen op maat georganiseerd worden. De bovenstaande vormingen voor professionelen en voor ouders kunnen op vraag ook georganiseerd worden voor andere organisaties.

Een tweede onderdeel van het project opvoedingsondersteuning bestaat uit het uitbouwen van een netwerk opvoedingsondersteuning binnen het bestuurlijk arrondissement Ieper. In 2009 keurde het Agentschap Jongerenwelzijn een ingediend project van de VOT goed, nl. het verkennen van de mogelijkheden tot opstart van een bovenlokaal netwerk. Gezien ook de Regionale Welzijnsraad Arrondissement Ieper (WAI) vanuit de provincie West-Vlaanderen middelen kreeg om een bovenlokaal overleg op te richten, werd hiertoe een samenwerking opgezet. Doel van dit netwerk is het aanspreken van belangrijke partners, het aanbod in kaart brengen en het afstemmen en ondersteunen van het reeds bestaande aanbod. Gezien de middelen van het Agentschap van beperkte duur waren, werd deze opdracht en samenwerking met de WAI onder de loep genomen. Er werd beslist om in 2011 verder samen te werken met als doel het opstarten van een bovenlokaal netwerk. De medewerker vanuit VOT werd één dag in de week gedetacheerd aan de WAI, om deze opdracht uit te voeren.

7.3 Statistische gegevens

7.3.1 Ouders steunen in Opvoeden

Na een verkennende fase in 2009-2010 bij de verschillende OCMW's waarbij afgetoetst werd welke vragen en behoeften er bij de medewerkers zijn omtrent opvoedingsondersteuning, werd een basisaanbod gedaan naar de OCMW's. Dit aanbod wordt gegarandeerd aan de vijf participerende OCMW's, en een mogelijke uitbreiding op vraag. Naast dit basisaanbod, dat bestaat uit pedagogische adviesgesprekken en vormingen naar professionelen, bestaat ook een uitbreiding op vraag en op maat. Sinds 2011 staat dit ook open voor andere organisaties.

Het project Ouders steunen in Opvoeden bestond in 2012 uit volgende onderdelen: pedagogisch advies, vormingen aan professionelen en vormingen aan ouders.

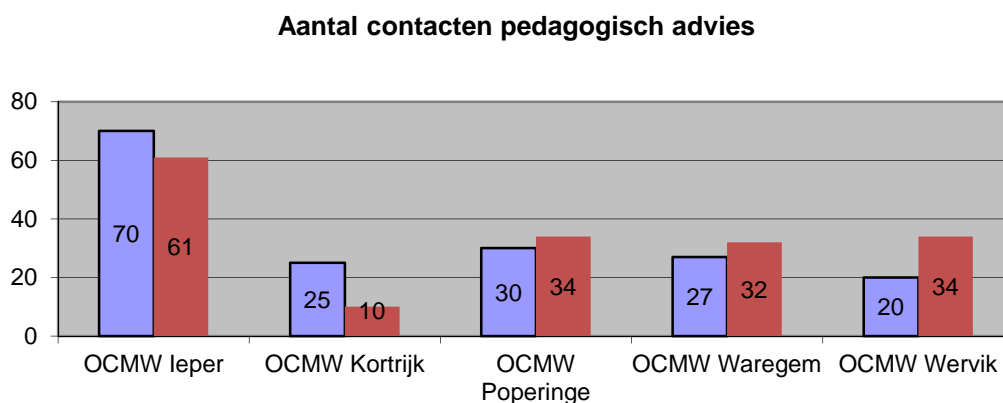
7.3.1.1 *Pedagogisch advies*

Een projectmedewerker opvoedingsondersteuning komt twee maal per maand langs in de organisatie voor pedagogisch advies. Dit pedagogisch advies kan zowel voor maatschappelijk werkers/medewerkers als cliënten in de vorm van spreekuur pedagogisch advies. De medewerker of de cliënt bepaalt zelf waarin men ondersteuning wenst (vb. hulpmiddelen, gesprekstechnieken, ...). Dit kan gaan om alledaagse opvoedingsvragen, over school, over positieve betrokkenheid, problemen oplossen, ... Tijdens het pedagogisch adviesgesprek gaan we oplossingsgericht te werk. Hiernaast kan telefonisch of digitaal advies gegeven worden.

In 2012 werden twee pedagogisch adviesmomenten voorzien per maand. Op die momenten is de medewerker op het OCMW aanwezig om advies te geven aan professionelen of ouders. Er werd flexibel omgegaan met deze twee momenten: als ouders op de vaste spreekuren niet aanwezig kunnen zijn, wordt een nieuwe afspraak gemaakt (bv. 's avonds). Daarnaast bestaat het aanbod pedagogisch advies uit telefonisch en digitaal advies aan ouders en professionelen. Dat betekent dat men bij opvoedingsvragen ook telefonisch of digitaal zijn of haar vraag kan stellen. Dit aanbod zullen we in 2013 behouden: er worden 24 pedagogisch adviesmomenten per jaar voorzien per OCMW.

Elk OCMW krijgt de mogelijkheid zijn eigen visie m.b.t. het spreekuur te ontwikkelen. Hierdoor worden in alle OCMW's andere accenten gelegd qua invulling van het pedagogisch advies. We geven een overzicht van de belangrijkste aspecten.

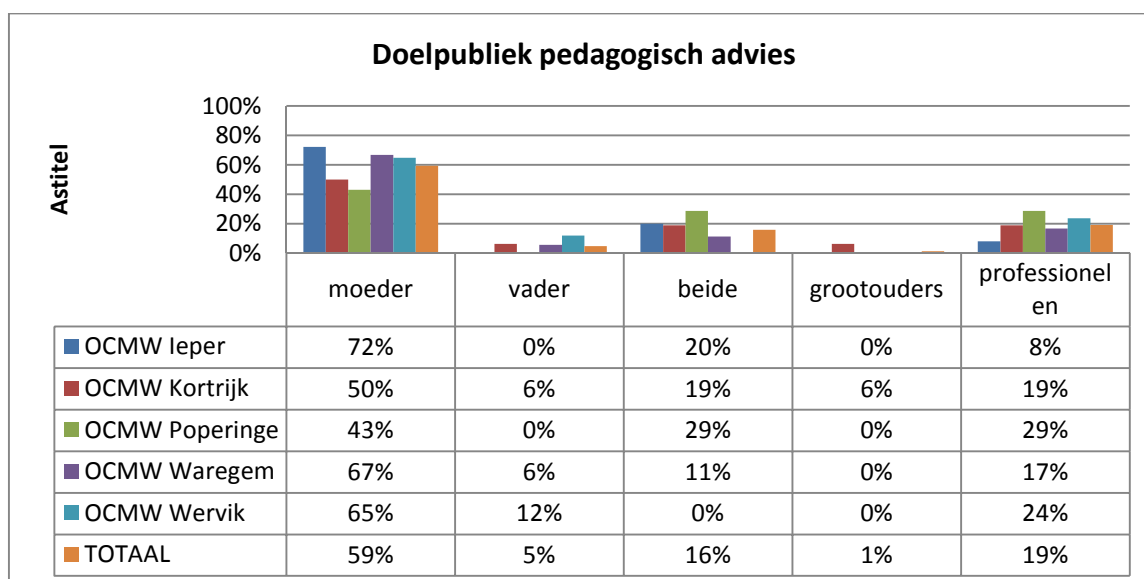
Figuur 89: Aantal contacten pedagogisch advies

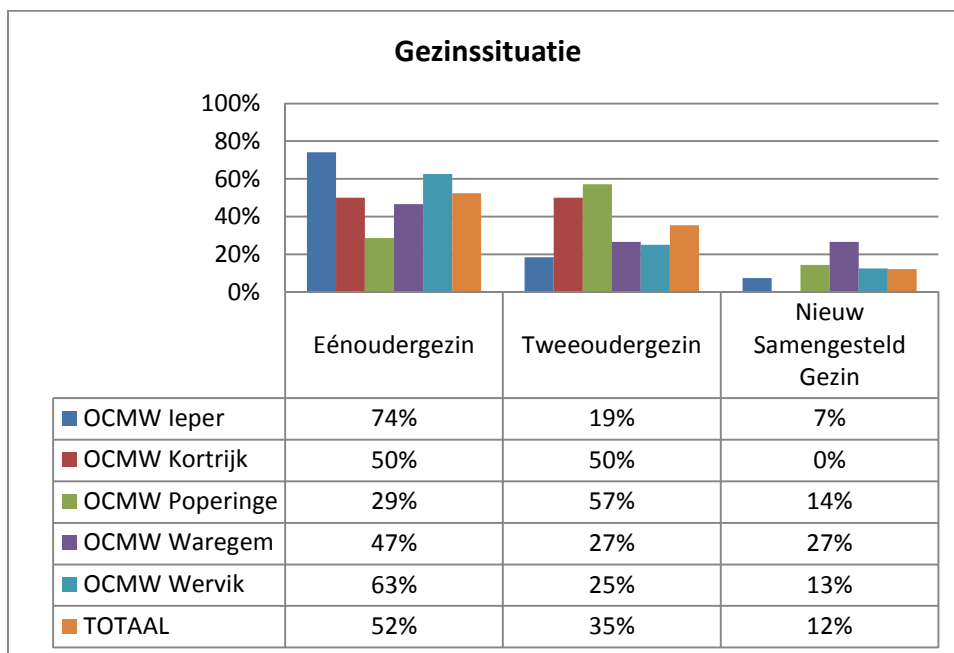
In bovenstaande grafiek is de evolutie in het aantal contacten pedagogisch adviesgesprek in de diverse OCMW's te zien. We zien een lichte daling in het OCMW Ieper, maar deze omvat nog steeds het grootste deel van de gesprekken. OCMW Poperinge, Waregem en Wervik bevinden zich ongeveer op gelijke hoogte wat betreft het aantal pedagogisch adviesgesprekken. In het OCMW Kortrijk ligt het aantal een heel stuk lager. In OCMW Kortrijk is er een andere invulling van de pedagogisch adviesgesprekken, gezien het OCMW beschikt over een gezinsondersteunend project, De Kroost. Het pedagogisch advies bestaat uit de ondersteuning van de maatschappelijk werkers op deze dienst en ouders op de wachtlijst van De Kroost. Dat betekent dat ouders die op de wachtlijst staan, met hun opvoedingsvragen kunnen doorverwezen worden naar pedagogisch adviesgesprekken.

Meer dan 62% van deze contacten gebeurt face-to-face. De overige contacten gebeuren via telefoon. Hiertoe werd een opleiding gevolgd.

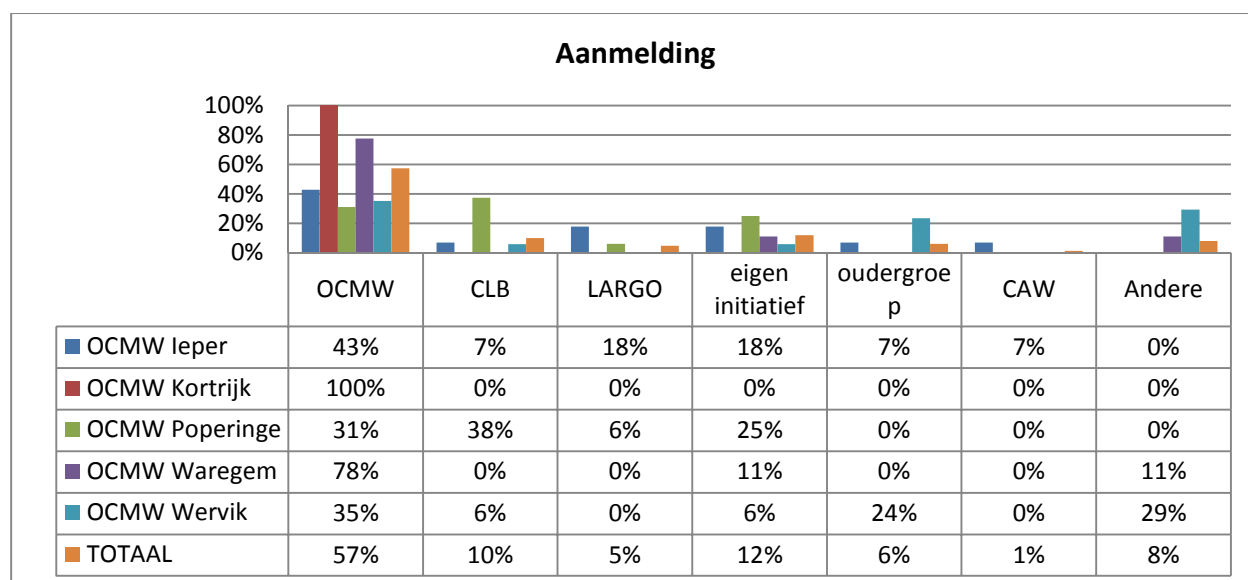
Deze bovenvermelde contacten omvatten 98 ouders; 98 ouders deden minimaal één keer beroep op de pedagogisch adviseur. Ouders die tijdens of na een ouderbijeenkomst of oudercursus advies vroegen over hun situatie, werden in deze cijfers niet opgenomen.

Net zoals vorige jaren merken we dat het meestal moeders zijn die op pedagogisch advies beroep doen. Slechts 5 % van de bereikte ouders waren vaders. In 16 % van de gesprekken waren beide ouders aanwezig. Ook professionelen nemen gemiddeld een vijfde van de gesprekken in beslag.

Meer dan de helft van de gezinnen die beroep doen op pedagogisch advies, zijn éénoudergezinnen. Zoals in bovenstaande grafiek merkbaar, zijn er echter grote verschillen tussen de OCMW's.

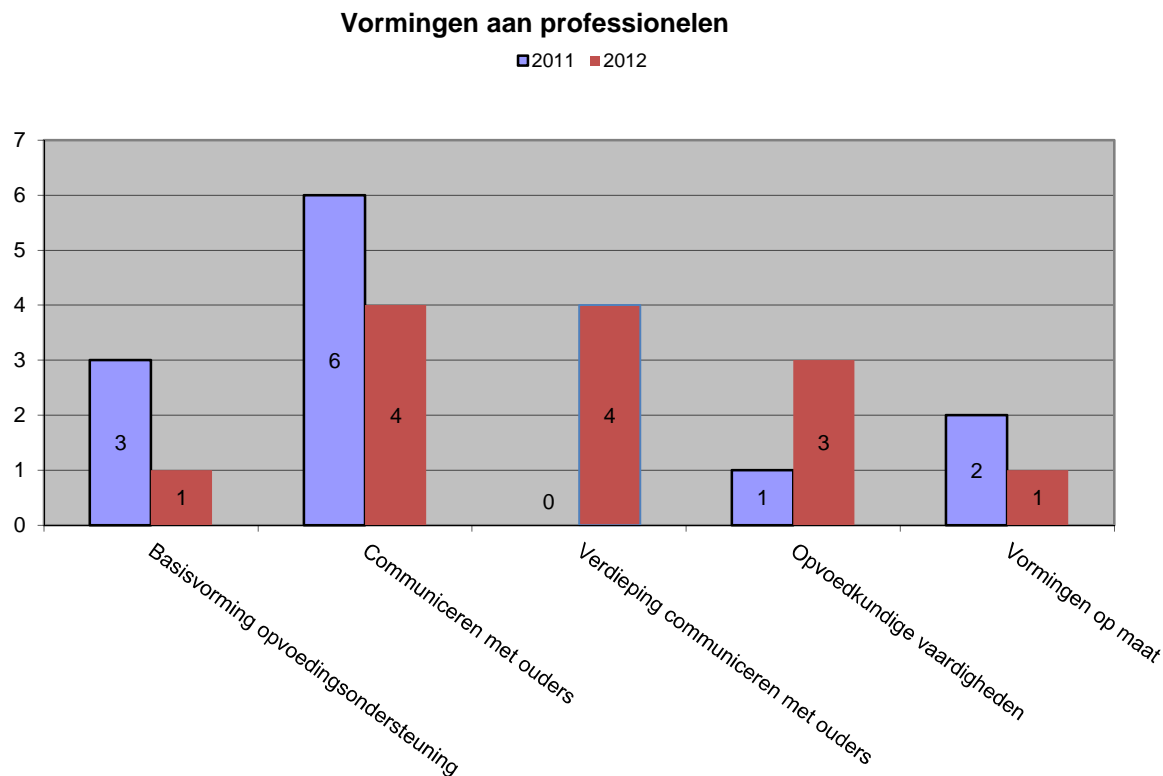

Hoe komen ouders of professionelen bij pedagogisch advies terecht? In meer dan de helft van de gesprekken komen ouders of professionelen na doorverwijzing van het OCMW. Het percentage varieert per OCMW: in Kortrijk is dit 100%, in Wervik slechts 35%.

Ook andere organisaties verwijzen door naar het pedagogisch advies, zoals CLB, LARGO, CAW. Slechts een beperkt aantal ouders komen op eigen initiatief. Hieruit blijkt dat het aanbod pedagogisch advies niet steeds voldoende gekend is bij de ruimere bevolking. Hieraan willen we in 2013 extra aandacht besteden door te focussen op brede sensibilisering (bv. Artikels in stadskranten, verdelen van de folders, ...) en dit in samenspraak met de OCMW's.

7.3.1.2 Vormingen aan professionelen

In 2012 werden aan alle vijf OCMW's vormingen gegeven aan professionelen. Deze vorming bestond uit de basisvorming opvoedingsondersteuning, de vorming communiceren met ouders, verdieping communiceren met ouders, opvoedkundige vaardigheden of vormingen op maat.

In 2011 werd vooral de basisvorming opvoedingsondersteuning georganiseerd en de vorming communiceren met ouders. In 2012 is het aanbod vormingen verruimd en dit weerspiegelt zich in de grafiek.

De basisvorming opvoedingsondersteuning, waarbij gefocust wordt op de visie, de uitgangspunten en functies van opvoedingsondersteuning, werd enkel in het OCMW Waregem gegeven.

De vorming communiceren met ouders, met als doel het versterken van de kennis en vaardigheden op vlak van communicatie met ouders, werd vier maal gegeven, nl. in OCMW Waregem, BKO Benjamien Veurne en twee maal voor het LOK Zonnebeke.

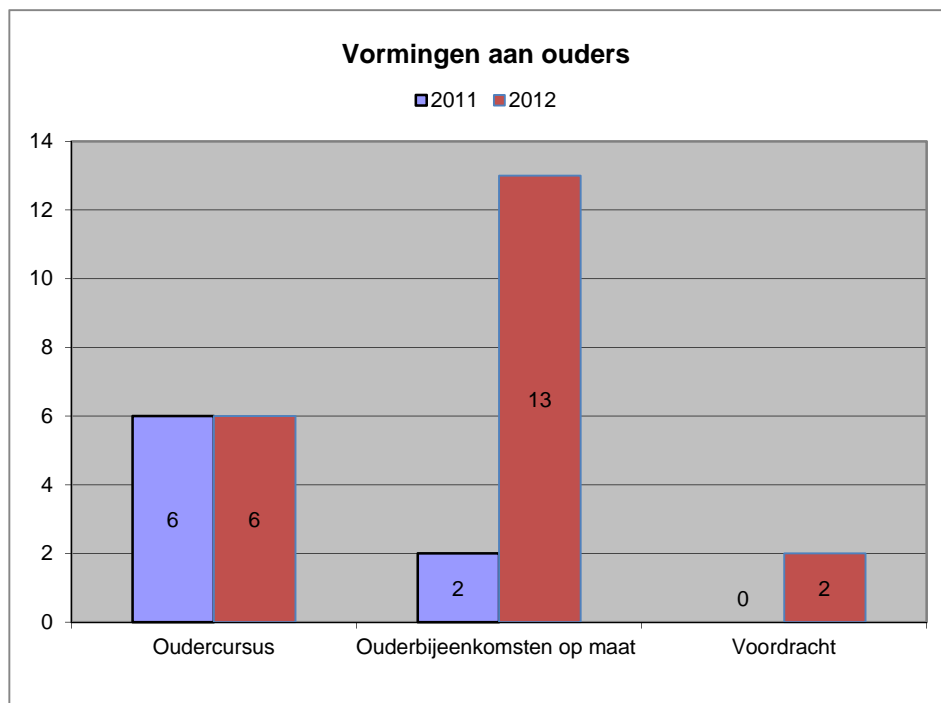
De verdiepingscursus communiceren met ouders, waar dieper in gegaan wordt op het Brugs model en veel casussen besproken worden, werd eveneens vier maal gegeven, nl. in OCMW Waregem, OCMW Ieper, OCMW Wervik en OCMW Poperinge.

De vorming over opvoedkundige vaardigheden, waar de vijf ouderlijke vaardigheden worden toegelicht werd drie maal georganiseerd, in OCMW Poperinge, OCMW Ieper en OCMW Wervik.

Tenslotte werd eenmaal een vorming op maat georganiseerd, een pedagogische studiedag voor het CDI.

7.3.1.3 Vormingen aan ouders

Naast vormingen aan professionelen organiseert dit project eveneens vormingen aan ouders. Deze vorming bestaat uit een oudercursus of een ouderbijeenkomst over één bepaald thema.

Zoals in bovenstaande grafiek duidelijk wordt, werden er in 2012 evenveel oudercursussen georganiseerd als in 2011. De oudercursus bestaat uit zes bijeenkomsten, waar de vijf ouderlijke vaardigheden (positieve betrokkenheid, positieve bekrachtiging, problemen oplossen, monitoring en grenzen stellen) besproken en inge oefend worden. Deze zes cursussen vonden plaats in OCMW Waregem (2), OCMW Ieper (2), OCMW Poperinge en WVA (Werkgroep Vorming en Actie).

In 2012 werden beduidend meer ouderbijeenkomsten op maat georganiseerd. Vanuit het project kiezen we er heel bewust voor om ouderbijeenkomsten steeds te linken aan een thema. Mogelijke thema's zijn omgaan met pubers, pesten, uit elkaar – kinderen na een scheiding, droom zoekt. In 2012 werden ouderbijeenkomsten georganiseerd in OCMW Wervik, OCMW Poperinge en OCMW Waregem.

Tenslotte werden dit jaar voor het eerst twee voordrachten voor ouders georganiseerd, nl. in WVA Ieper en in OCMW Wervik.

7.3.1.4 *Overlegmomenten*

Naast bovenvermelde activiteiten waren de projectmedewerkers ook aanwezig en werd het project voorgesteld op volgende momenten:

- Werkgroep Week van de Opvoeding Poperinge: deze werkgroep evalueerde de Week van de Opvoeding 2011 en ontwierp een gezamenlijk programma voor de Week van de Opvoeding in 2012, nl. een Gezinsmarkt. Zowel aan de werkgroep als aan de gezinsmarkt werd actief geparticipeerd.
- Stuurgroep Poperinge
- OCMW Waregem - Paasfeest op 28 maart 2012 : Dit is een namiddag georganiseerd door het OCMW voor hun cliënteel. Ouders en kinderen kunnen er terecht voor koffie en taart. De medewerker van Ouders Steunen in Opvoeden was aanwezig om het aanbod aan ouders voor te stellen.
- Sociaal Rendez-Vous op 26 oktober 2012 in Waregem: via dialoogtafels werd aan mensen uit de welzijnssector verschillende projecten en methodieken uitgelegd. Ook het aanbod opvoedingsondersteuning van het OCMW Waregem was één van de tafels.
- Focusgroep kinderarmoede OCMW Wervik: samenwerking tussen diverse partners (Kind en Gezin, CAW, buitenschoolse kinderopvang, buurtwerking, OCMW) werd uitgewerkt, concrete afspraken werden gemaakt i.k.v. het project kinderarmoede.
- Stuurgroep bovenlokaal netwerk opvoedingsondersteuning arrondissement Ieper
- Dialoogtafels opvoedingsondersteuning OCMW's
- Scholenoverleg Poperinge: voorstelling project
- Overleg Kind en Gezin
- Bovenlokaal Overleg Opvoedingsondersteuning arrondissement Ieper
- LOKO Poperinge
- LOK Ieper
- LOK Zonnebeke
- LOK Wervik

7.3.2 Bovenlokaal Netwerk (i.s.m. Welzijnsraad Arrondissement Ieper WAI)

7.3.2.1 Nieuwsflash

In 2012 werd viermaal een nieuwsflash over opvoedingsondersteuning verspreid aan alle betrokken actoren. Deze nieuwsflash bevat informatie over opvoedingsondersteuning, verslagen van activiteiten, en een overzicht van de activiteiten gepland in de komende periode.

7.3.2.2 Website

In 2012 werd nagegaan of een website, gericht in eerste instantie naar professionelen, een meerwaarde voor de regio kan betekenen. Hier werd verder aan gewerkt. De website zal gefinaliseerd en bekend gemaakt worden begin 2013.

7.3.2.3 Publicatie tips en tools in stadskranten

Er werd op regelmatige basis input bezorgd aan de stadskranten. In Poperinge, Ieper, Wervik en Zonnebeke werden reeds twee tot vier artikels gepubliceerd. In de kleinere gemeenten verschijnt de gemeentekrant minder vaak. Ook aan die gemeenten werden driemaal artikels aangeleverd.

7.3.2.4 Organisatie Bovenlokaal Overleg Opvoedingsondersteuning

Het Bovenlokaal Overleg Opvoedingsondersteuning werd twee maal georganiseerd in samenwerking met het Agentschap. Dit Bovenlokaal Overleg wil betrokken actoren betreffende opvoedingsondersteuning samenbrengen, ervaringen uitwisselen, methodieken uitwisselen.

7.3.2.5 Vorm geven aan de Week van de Opvoeding en regionale promotie hiervan verzorgen

De initiatieven uit het arrondissement Ieper werden gebundeld en bekend gemaakt m.b.v. affiches, website, folders, ... Deze sensibilisering neemt heel wat tijd in beslag, maar zorgt wel voor een herkenbare en uniforme bekendmaking.

7.3.2.6 Inventarisatie

Er is een inventarisatie van organisaties die opvoedingsondersteuning opnemen op papier. Deze aanzet van deze inventarisatie werd gemaakt in 2010, maar dit wordt steeds bijgewerkt en geactualiseerd.

Er is tevens een adressenbestand met contactpersonen genodigden Bovenlokaal Overleg OO en een lijst opgemaakt met contactpersonen per stad of gemeente.

7.3.2.7 Netwerking

Er werd deelgenomen aan diverse overlegorganen, zoals het Lokaal Overleg Kinderopvang/Opvoedingsondersteuning in de volgende gemeenten: Ieper, Zonnebeke, Poperinge, Wervik.